

سعودی می تواند پروژه تبلیغاتی فوتبال را تکرار کند؟

رونالدوزاسیون در سینما جواب نمی‌دهد

میلاد جلیل زاده خبرنگار گروه فرهنگ

بعضی از کشورهای دنیا را به دلیل قوانین بسیار ویژه‌ای که دارند، به عنوان سرزمین عجایب می‌شناسیم. معروف‌ترین نمونه در این زمینه شاید کره شمالی باشد که خصوصا پس از تک‌قطبی شدن دنیا دچار یک انزوا ناخواسته بین‌المللی شد. انزوایی که عموماً از طرف رسانه‌های جریان اصلی، خودخواسته معرفی می‌شود. اما اگر دقت کنیم کشورهای پرشمار دیگری هم هستند که به لحاظ اجتماعی و حقوقی شاید حتی از کره شمالی عجیب‌تر باشند و هیچ‌گاه چنین در کانون توجهات قرار نمی‌گیرند؛ به این دلیل که جایگاه سیاسی آنها در نظم بین‌الملل، با کشورهاییکه صاحب رسانه‌های جریان اصلی هستند، تضاد و تنافی ندارد. یکی از این کشورها عربستان سعودی است؛ کشوری که سالانه بالغ بر چند میلیون توریست مذهبی دارد و هرکدام از آنها لاف‌لانندی از وضع عجیب این کشور باخبر

می‌شوند. اما حتی چند میلیون مشاهده‌گر مستقیم و بی‌واسطه هم نمی‌توانند تأثیری هم‌پای رسانه‌های جریان اصلی داشته باشند. قوانین عربستان بسیار عجیب هستند. از قطع دست درزان که گاهی همان بار اول دزدی اتفاق می‌افتد و از زیر بازو انجام می‌شود تا گردن زدن‌های قساوت‌مندانه‌ای که به دلایل کاملاً واهی انجام می‌پذیرند. مثلاًسال ۱۳۳۲ وقتی یک تازه‌اماد ایرانی به نام ابوطالب یزدی حین طواف در مسجدالحرام دچار تپوح شد، سعودی‌ها او را گردن زدند و همین باعث حرام شدن سفر به عربستان و حج واجب تا زمان زنده بودن مرجع تقلید آن زمان شیعه، آیت‌الله اصفهانی شده بود. هم اکنون هم گردن زدن‌هایی به این سبک و با دلایل و دستمایه‌هایی به همین سادگی رای می‌شود در عربستان دید اما بعضی از قوانین عجیب‌و‌غریب دیگر کم‌کم در حال محو شدن هستند. محو شدن این قوانین و حتی جایگزین‌شان با مواردی کاملاًمتناقض را می‌توان در راستای پدیده آمدن چهره جدید عربستان سعودی ارزیابی کرد. چهره‌ای که مدرن‌تر به نظر می‌رسد و با روی کار آمدن سلطان جدید و ولیعهد جدید، پدیدار

شدنش آغاز شد.تحلیل جامع این تحولات که به «اصلاحات بن‌سلمانی»معروف هستند و معمولاً به محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی منتسب می‌شوند، بحث جداگانه و مفصلی می‌طلبد اما این نکته را می‌شود در مجموع برداشت کرد که اولاً این تغییرات عمدتاً برای جلب توجه خارجی‌ها صورت گرفته‌اند، نه کسب رضایت خود مردم عربستان وثانیاًسویه بیشتر این تغییرات فرهنگی هستند. یعنی حتی وقتی به ورزش توجه می‌شود یا ساخت‌وسازهای بزرگ و پرزرق‌وبرق صورت می‌گیرد، هدف غایی و نهایی پروژه‌هایک نوع تصویرسازی فرهنگی است یا تلطیف فرهنگی چهره‌ای که از کشور عربستان وجود دارد. از مهم‌ترین مواردی که عموماً در این زمینه مورد اشاره و توجه قرار می‌گیرد نسبت عربستان سعودی با هنر سینماست. در قلب جهان عرب که سینمای پررونق و حتی پرافتخاری دارد، عربستان کشوری بود که حکومت آن تا اواخر فروردین سال ۱۳۹۷، سینما را ممنوع می‌دانست. پس از آنکه اولین فیلم سینمایی با وقفه‌ای ۳۵ ساله در عربستان روی پرده رفت، سایر فعالیت‌های حکومت سعودی هم در راستای

ورود پلنگ سیاه به مملکت سعودی

آخرین روزهای فروردین سال ۱۳۹۷ بود که شهروندان سعودی برای اولین بار بعد از ۳۵ سال میهمان سالن‌های سینما شدند و فیلمی که برایشان به قیمت ۷۵ ریال سعودی (یک میلیون تومان ایران) نمایش داده شد، «پلنگ سیاه» بود. در چهارشنبه ششی که این فیلم برای عربستانی‌ها اکران شد، «عواد بن صالح العواد» وزیر فرهنگ و رسانه سعودی، در مرکز «ملک عبدالله» ریاض، پخش آزمایشی این فیلم را با حضور مسئولان و دیپلمات‌های سعودی و کارشناسان بین‌المللی و منتطفه‌ای سینما افتتاح کرد و تمام بلیت‌های این فیلم هم در «دقیقه اول زرزو شد و به فروش رسید. برخلاف قانونی که تا پیش از آن در عربستان وجود داشت، تماشای این فیلم فقط به همراه خانواده‌ها امکان پذیر بود و به عبارتی زن‌ها هم اجازه پیدا کردند وارد سالن نمایش فیلم شوند. داستان فیلم به شکلی نمادین درباره زور‌های دیکتاتوری همسویا ایالات متحده بود که دیپلمات‌های آمریکا آنها را «نظام‌های پدرسالار» خطاب می‌کنند. نمایش یک چهره پرزرق‌وبرق و مترقی از داخل مرزهای یک رژیم دیکتاتوری، با آنچه اصلاحات بن‌سلمانی خوانده می‌شد، همخوانی داشت و بدون یافتن قرینه‌ای عینی و مشخص، می‌شود حدس زد که این موارد در انتخاب پلنگ سیاه برای اولین اکران در عربستان سعودی پس از ۳۵ سال مؤثر بوده‌اند.

فیلمسازی جشنواره‌ای خیلی زود، خیلی دیر

در تابستان سال ۱۳۹۸، نوبت به حضور یک فیلمساز عربستانی در جشنواره فیلم ونیز هم رسید. کسی که او را اولین فیلمساز زن این کشور می‌دانستند. نام این فیلمساز حیف‌المنصور بود و پیش از شروع دوره اصلاحات بن‌سلمانی، در دوره یکی دیگر شاهزادگان سعودی که برای رسیدن به جایگاه‌های بالاتر ناگام ماند، یک بار دیگر هم کاندیدای نمایش چهره‌ای مترقی و جدید از عربستان شده بود. اولین فیلم بلند حیف‌المنصور «وجه»، در جشنواره فیلم ونیز ۲۰۱۲ دیده شد. این نخستین اثر بلند سینمایی به حساب می‌آمد که به‌طور کامل در عربستان سعودی فیلمبرداری شده بود و تولید آن توسط روتانا، کمپانی تولید فیلم شاهزاده ولید بن طلال حمایت شد. «وجه» داستان دختری ۱۰ ساله را روایت می‌کرد که در حومه ریاض در حال رشد بود و آرزو داشت صاحب دوچرخه شود. «وجه» به عنوان نماینده عربستان سعودی در بخش فیلم‌های خارجی‌زبان سی‌وهشتمین دوره جوایز اسکار انتخاب شد و این نخستین باری بود که عربستان سعودی فیلمی را به اسکار می‌فرستاد. حالا در دوره بن‌سلمان، مجدداً این رویه آغاز شد و حیف‌المنصور با فیلمی به نام «کاندیدای ایده‌آل» راهی رویدادهای هنری و سینمایی دنیا شد. این فیلم که البته نتوانست افتخار خاصی درمجامع جهانی کسب کند، درباره‌زنی بود که در یک منطقه کوچک نامزد انتخابات می‌شود و جامعه‌را ناچار به پذیرفتن حضور خودش می‌کند.

عربستان وانیمیشن؟!

در اسفند ماه سال ۱۳۹۸ بود که اعلام شد عربستان سعودی قصد ورود به دنیای انیمیشن‌سازی را دارد. شنیدن این خبر واقعاً حیرت‌انگیز بود. در تابستان همان سال فیلمی از عربستان در جشنواره ونیز شرکت کرد اما نیک می‌دانیم کشورهایی که سابقه‌ای طولانی در فیلمسازی دارند و حتی افتخاراتی به دست آورده‌اند هم ممکن است برای ورود به دنیای انیمیشن با چالش‌هایی مواجه باشند؛ اما عربستان چنین ادعایی می‌کرد. اعلام شد انیمیشن بلند «سفر» که به‌عنوان محصول مشترک عربستان سعودی و ژاپن تولید می‌شود، نهایتاً در سینماهای خاورمیانه و شمال آفریقا اکران خواهد شد و «منگا پروداکشنز» شرکت استودیوهای انیمیشن سعودی و شرکت انیمیشن «تونی» ژاپن سازنده این پروژه‌اند. ساخت این فیلم از سال ۲۰۱۷ با همکاری این دو شرکت ژاپنی و سعودی، یک‌ماه پیش از خروج عربستان سعودی از ممنوعیت ۳۵ساله سینمایی آغاز شد. شرکت سعودی منگایا ۱۰ تا ۱۵ میلیون دلار برای این پروژه سرمایه‌گذاری کرد و گفته شد کارهای انیمیشن این پروژه در شهر توکیوی ژاپن و ریاض عربستان صورت گرفته است. با وجودی که «بخاری عصام» مدیرعامل شرکت سعودی منگا، فیلم «سافر» را پروژه مشترک بین انیمیشن‌کاران حرفه‌ای ژاپنی و جوانان بااستعداد سعودی در همکاری‌شانه‌به‌شانه عنوان کرده است، اما در بین تمام عوامل فیلم اثری از سعودی‌ها به‌جز در بخش سرمایه‌گذاری و فروش دیده نمی‌شود.

جشنواره فیلم یا فرش قرمز خالی؟

مایک تایسون، رویداد جده را به یک بیابانه چشمگیر و گران‌قیمت بدل کرده بود. «آکس ریتمن می‌نویسد: «ارزش و اعتمادبه‌نفسی که در این رویداد به نمایش گذاشته شد به کیف‌های پرپولی برمی‌گردد که اغلب عامل حیاتی برای جشنواره‌های سینمایی هستند و به‌نظر می‌رسد در این زمینه نگرانی کمی برای مسئولان این جشنواره وجود داشت. جیب بزرگ و پرپول عربستان سعودی نه‌تنها یک کمپین بزرگ بازاریابی با پوسترها و تبلیغات تمام‌عیار به راه انداخت بلکه چهره‌ها را هم به آنجا کشاند.» این گزارشگر افزوده است: «من واقعا به تعداد زیاد و ماهیت تاحدودی درهم و برهم اسامی در شب افتتاحیه خندیدم. از شارون استون گرفته

تا گای ریچی و از شاهرخ‌خان گرفته تا نادین لبکی. اسکات ایستوود، لوکا گوادانینو، پریانکا چوپرا و هنری گلدینگ تنها شماری از ستارگانی بودند که روی فرش قرمز آن شب رفتند. آریا برای حضور در آنجا آنها پول گرفته بودند؟ احتمالاً. چندین منبع به من گفتند که برخی از نام‌ها صرفاً برای مبلغ هفت رقمی چک‌های دریافتی حاضر به حضور در آنجا شدند، تعداد بسیار زیادی؛ هنوز برای شب‌های بعد در راه بودند. کمی بعد در میهمانی از اینکه کسی که داشت ترازه‌های پرزئو مارس را می‌خواند، واقعا خود پرزئو مارس بود در شگفت ماندم!» ریتمن می‌نویسد: «درحالی‌که ممکن است جشنواره با عنوانی غربی شروع به‌کار کرده باشد،

درعوض با اولین نمایش جهانی «جاده دره»، یکی از چندین فیلم بلند و کوتاه عربستانی که در این رویداد حاضر بود، به پایان رسید. این دوره از جشنواره دریای سرخ تنها با حضور یک فیلم ایرانی برگزار شد؛ «جاده خاکی» فیلمی از پناه پناهی، فرزند جعفر پناهی. دوره دوم این جشنواره در حالی برگزار شد که حتی ممنوعیت پخش فیلم‌هایی با مضامین همجنسگرایانه در کشور عربستان سعودی برداشته شد. اما حتی این هم مانع گسیل شدن انتقاد‌های گسترده از این جشنواره نشد. انتقاد‌هایی که بابت تلاش حکومت سعودی برای سرپوش گذاشتن بر نقض حقوق بشر با برگزاری یک رویداد هنری صورت گرفت.

افتتاح ۴ پردیس سینمایی در تهران

قادر آشنا، معاون توسعه فناوری و مطالعات سازمان سینمایی از افتتاح چهار پردیس سینمایی خبر داد و گفت: «همزمان با ماه ربیع‌الاول و طی مه‌ماه، علاوه‌بر برگزاری رویداد ملی جشن مهر سینمای ایران چهار پردیس سینمایی با ظرفیت ۱۹ سالن سینما در مناطق مختلف شهر تهران افتتاح خواهد شد.» به گفته وی، پردیس مرداس ۵ سالن سینما در ۳ مهر ماه، پردیس کوثر با ۳ سالن سینما در ۱۰مه‌ماه، پردیس رزمال با ۷سالن سینما در ۱۷مه‌ماه و پردیس زیما مال با ۴ سالن سینما در ۲۴ مه‌ماه با حضور مدیران ارشد سینمایی افتتاح می‌شوند و به چرخه سینماهای فعال کشور اضافه خواهند شد. آشنایکی از اولویت‌های سازمان سینمایی را اجرای طرح‌های زیرساختی در حوزه توسعه سینما در سراسر کشور عنوان کرد و گفت: «همه تلاش سازمان سینمایی توسعه ضرب نفوذ سینما در مناطق مختلف کشور است. نهضت سالن‌سازی سینما از ابتدای روی کار آمدن دولت سیزدهم در بخش‌های مختلف با جدیت پیگیری شده و خوشبختانه نتایج بسیار چشمگیری نیز در زمینه ساخت و بهره‌برداری سالن سینما در دو سال گذشته در پی داشته است.» وی اظهار داشت: «در زمان حاضر، ۳۶۶ سینما و مجموعه سینمایی در کشور فعالیت دارند که نسبت به دولت گذشته بیش از ۳۰ درصد رشد داشته است. همچنین، ۷۵۰ سالن نمایش در کشور در حال حاضر وجود دارد که امید است بتوانیم تا پایان سال ۱۴۰۱ حداقل یکصد سالن دیگر به این تعداد اضافه کنیم.»

در ادامه به بیان جزئیات افتتاح پردیس سینمایی تهران پرداخته شد.

فروش ۵۳ میلیاردی سینماها در شه‌ریور

بررسی تعداد مخاطبان سینما در نیمه نخست سال جاری با دوره مشابه سال قبل نشان می‌دهد امسال مخاطبان سینماهای کشور شاهد رشد ۲۴،۵۷ درصدی نسبت به سال گذشته است و مجموعاً از ابتدای سال ۱۰ میلیون و ۷۴۱ هزار و ۳۸۷ نفر برای دیدن فیلم بلیت تهیه کرده‌اند. سینماهای کشور طی شهریورماه با رشد ۱۰ درصدی به نسبت مردادماه، موفق شدند با جذب بیش از ۱ میلیون و ۲۰۰ هزار مخاطب، به فروش ۵۲ میلیارد تومانی دست یابند. در این ماه، حدود ۵۲ هزار سانس برای نمایش فیلم‌ها ترتیب داده شد که سهم بیشتر این سانس‌ها با تعداد حدود ۱۳ هزار و ۵۰۰ سانس به کمدی فسیل رسید.

پرفروش‌ترین و پرمخاطب‌ترین فیلم شهریورماه، فسیل بود که حدود ۴۴۰ هزار مخاطب داشت و توانست ۱۸ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان بفروشد. کمدی شهر هرت نیز با ۳۴۶ هزار مخاطب، ۱۴ میلیارد و ۸۰۰ میلیون فروش داشت تا دومین فیلم پرفروش آخرین ماه تابستان عنوان بگیرد. نارگیل ۲م ۱۷۲ هزار مخاطب داشت و توانست ۶ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان بفروشد. چهارمین فیلم پرمخاطب شهریور، بی‌مادر است که ۶۷ هزار مخاطب داشت و حدود ۳ میلیارد تومان هم گیشته داشت. ستاره بازی با ۴۹ هزار مخاطب، گیشه ۲ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تومانی را تاجر به کرد. آخرین تولد، عروسی مردم، آهنگ دنفره، کت چرمی و بعد از رفتن، به ترتیب، دیگر فیلم‌های پرمخاطب شهریورماه بودند.

در ادامه به بیان جزئیات افتتاح پردیس سینمایی تهران پرداخته شد.

در ادامه به بیان جزئیات افتتاح پردیس سینمایی تهران پرداخته شد.

دوشنبه ۳ مهر ۱۴۰۲

شماره ۳۹۶۵

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY